

تأثیر سیاست خاور میانه ترامپ بر عربستان

دونالد ترامپ در دو ماه اولی که دور دوم ریاست جمهوری خود را آغاز کرد روابط پیچیده‌ای با عربستان سعودی پیدا کرد. ترامپ مطمئن بود که پس از مراسم تحلیف خود اولین تماس تلفنی خود را با محمد بن سلمان خواهد گرفت. ترامپ در سخنرانی خود در «نشست اولویت ابتکار سرمایه‌گذاری آینده» که با حمایت مالی عربستان در میامی فلوریدا برگزار شد، اعلام کرد که به این کشور سفر می‌کند تا معاهده هزار میلیارد دلاری را به سرانجام برساند.

با این حال سیاست‌های او در قبال ایران، غزه و نفت فصل جدیدی از منافع و اولویت‌های متفاوتی را میان کشور ایجاد کرده است. احیای دوباره کمپین «فشار حداکثری» مقابل ایران می‌تواند بر روند آشنی روابط ایران و عربستان تأثیر بگذارد و آن را به خطر بیندازد. طرح پیشنهادی ترامپ برای کوچ اجباری فلسطینی‌ها به خارج از غزه، پیمان دفاعی آمریکا و عربستان را به عنوان بخشی از توافق عادی سازی، روابط این دو کشور را در وضعیت تعلیق قرار می‌دهد. تصمیمات ترامپ برای تولید نفت آمریکا و وضع تعرفه‌ها بر چین می‌تواند قیمت نفت را به پایین‌ترین از قیمت مورد نیاز عربستان برای پروژه‌های جاه طلبانه عظیم خود برساند. فشار حداکثری ترامپ می‌تواند تنش‌های میان کشورهای حاشیه خلیج فارس را تشدید کند. ترامپ برای مقابله با ایران موضع گیری نمادینی را در دفاع از عربستان گرفته است. ترامپ گفت این آسان‌تری کاری است که می‌تواند انجام دهد. او سپس اعلام کرد که تصمیم حمله نظامی به ایران را ندارد. در ۲۸ سپتامبر پنتاگون اعلام کرد که ۲۰۰ سرباز، سامانه موشکی پاتریوت و ۴ سیستم راداری زمینی را به عربستان می‌فرستد. دو هفته بعد پنتاگون اعلام کرد که ۳ هزار سرباز خود را به همراه «دو گردان هوایی، دو سامانه موشکی پاتریوت و سیستم تاد» را هم ارسال می‌کند. با این حال دو کشور در می ۲۰۲۰ بر سر میزان تولید نفت به اختلاف برخوردند و آمریکا ۳۰۰ سرباز خود و دو سامانه موشکی پاتریوت را که از تاسیسات نفتی محافظت می‌کردند، پس گرفت. دوران بین ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ شاهد بیشترین میزان مداخلات منطقه‌ای عربستان بود. این دوران مصادف بود با ظهور محمد بن سلمان که توانست قدرت را متمرکز کند. در مارس ۲۰۱۵، عربستان ائتلاف نظامی اعراب در یمن را برای مقابله با جنبش اسلام‌گرای انصارالله موسوم به حوثی‌ها به راه انداخت و در دسامبر ۲۰۱۵ از تاسیس «ائتلاف مبارزه با تروریسم نظامی اسلامی» خبر داد.

دو دلیل وجود دارد که انتظار داشته باشیم دولت ترامپ و عربستان در مورد پیمان آبراهام با یکدیگر به اختلاف می‌خورند. اول، از دیدگاه عربستان، این طرح در رابطه با طرح احتمالی ترامپ برای کوچ اجباری فلسطینی‌ها امری منحصر به فرد است. این طرح همچنین با وعده آغاز دوباره جنگ در غزه مغایرت دارد. عادی سازی روابط عربستان با اسرائیل در دست کم یک مسیر غیر قابل بازگشت به سمت تشکیل کشور فلسطین رقم خواهد خورد. کوچ اجباری فلسطینی‌ها مخالف خواسته عربستانی هاست. تا قبل از اکتبر ۲۰۲۳ این امکان وجود داشت که دولت عربستان بتواند کمی از موضع خود پایین بیاید با این حال جنگ غزه و مرگ عده بسیاری از شهروندان و ویرانی این باریکه، هزینه‌های داخلی هر گونه تلاش برای عادی سازی روابط بدون هیچ تعهد معتبری به تشکیل کشور مستقل فلسطین را بالا برد. با این حال نتایج جنگ غزه رفتار ضد اسرائیلی را میان نسل جوان عربستانی‌ها ایجاد کرد.

دلیل دومی که ترامپ ممکن است نتواند به معاهده عادی سازی روابط اسرائیل و عربستان برسد توانایی او برای برآورده کردن دیگر خواسته‌های عربستان از آمریکاست. این خواسته‌ها ممکن است شامل پیمان دفاعی رسمی همانند پیمانی که آمریکا با ژاپن امضا کرد، باشد.

سیاست خارجی پرهرج و مرج ترامپ به همراه سوءمدیریت روابط آمریکا با متحدان کلیدی خود در آمریکای شمالی و اروپا، تصویری از عدم اعتماد ایجاد می‌کند. علاوه بر آن سیاست‌های چند قطبی ترامپ سوال‌هایی را درباره توانایی او برای جلب حمایت ۱۴ سناتور جمهوریخواه که برای تصویب پیمان دفاعی رسمی لازم است ایجاد می‌کند. در نهایت اگر کمپین فشار حداکثری منجر به افزایش تنش‌ها شود، هزینه پیشنهاد امضای پیمان دفاعی به کشوری که در معرض حمله قرار دارد را بیشتر می‌کند.

تکس: Getty Images

نگاه
سیاستمدار

مرد مدیریت بحران

درباره **مارک کارنی** نخست وزیر جدید کانادا که هم باید با ترامپ توافق کند هم مقابل او بایستد

ترامپ تهدید وضع تعرفه‌ها را با مبارزه با ورود مهاجران غیرقانونی و قاچاق فنتالین به آمریکا توجیه کرد. دولت کانادا از همان اول می‌دانست که این‌ها بهانه‌هایی برای کسب کنترل بیشتر در زمینه‌های دیگر است. گذر زمان این موضوع را مشخص کرد. ترامپ و ترودو در سوم فوریه دو بار تماس تلفنی داشتند. ترامپ در این تماس‌ها شکایت‌های خود را از روابط اقتصادی و تجاری بین دو کشور مطرح می‌کرد. طبق گزارش‌ها این مشکلات کاملاً رایج و معمول و شناخته شده بودند. به گفته ماتینا استویس-گریدن، خبرنگار نیویورک تایمز مستقر در کانادا، آمریکا به دنبال دسترسی بهتر به بازار لبنیات و سیستم بانکداری بود.

اما سپس ترامپ موضوع بزرگتری را مطرح کرد. او ظاهراً از روی یک یادداشتی که در دست دارد به ترودو می‌گوید که من از پیمان مرزی بین دو کشور خوشم نمی‌آید؛ پیمانی که از سال ۱۹۰۸ مرز میان دو کشور را مشخص کرده است. ترامپ به ترودو می‌گوید که این پیمان دیگر معتبر نیست. ترامپ همچنین از شیوه اشتراک آب میان دو کشور راضی نیست. ترامپ علاقه بسیاری به منابع آبی کانادا دارد و به ترودو می‌گوید که به دنبال بازنگری قراردادهای آبی میان دو کشور است. خشم و آشفتگی سراسر دولت کانادا را فرا گرفت. ترودو تأکید کرد برای مقابله با تعرفه‌های ترامپ برای محصولات آمریکایی تعرفه وضع می‌کند. در همین مدت، او باید دفتر نخست‌وزیری را ترک کند در نتیجه مواضع خود را صریح‌تر و تندتر نشان می‌دهد. ترودو در سخنرانی خود برای تشویق کانادایی‌ها از عبارت مرسوم در بازی هاکی روی یخ «آرنج‌هایت را بالا بگیر» استفاده می‌کند؛ عبارتی که به معنای دفاع از خود در برابر بازیکن مقابل است و اشاره آن به «گرودی هاو»، اسطوره هاکی روی یخ است که با آرنج خود بازیکن‌های مقابل را از خود دور می‌کرد. مردم کانادا تجمعاتی را با همین شعار برگزار کردند تا اتحاد و غرور خود را با خرید محصولات تولید کانادا (و تحریم محصولات آمریکایی) و تغییر مقاصد گردشگری خود از آمریکا به داخل کانادا نشان دهند. واکنش‌ها تا جایی پیش رفت که کانادایی‌ها پیش از آغاز مسابقه هاکی، سرود ملی آمریکا را هو کردند.

به گفته استویس-گریدن، از نخبگان سیاسی کانادا گرفته تا مردم کف خیابان، این کشور موجی از احساسات جدید را تجربه می‌کند: خشم، ترس، عدم امنیت. امری که این پتانسیل را دارد که مسیر تاریخ کانادا را تغییر دهد.

اتحاد خیره‌کننده کانادایی‌ها

از زمانی که نظرسنجی‌ها کاهش محبوبیت حزب لیبرال را نشان دادند، این حزب ۲۰ نقطه درصد عقب‌تر از حزب رقیب خود، محافظه‌کاران به رهبری پی‌یر پاولیو قرار گرفته بود.

پیش از آغاز جنگ تعرفه‌ای ترامپ و در آستانه انتخابات سراسری کانادا، نتیجه قابل‌پیش‌بینی این بود که محافظه‌کاران برنده خواهند شد و پاولیو هم نخست‌وزیر جدید. ایدئولوژی و سبک او به حامیان «آمریکا را دوباره با عظمت می‌کنیم» یا «ماگا» و جنبش پوپولیستی راست‌گرایان نزدیک بود اما از زمانی که ترامپ از الحاق کانادا به آمریکا صحبت کرد و تهدید تعرفه‌های خود را اجرا کرد، اتفاقی افتاد که خیلی‌ها شگفت‌زده شدند؛ حزب لیبرال که تصور می‌شد تضعیف شده و برای مدتی طولانی به تبعید سیاسی خواهد رفت، جان تازه‌ای گرفت. احساسات ضدآمریکایی و ضدترامپ هم به نفع حزب لیبرال و هم به بازسازی وجهه ترودو کمک کرد؛ ترودو نخست‌وزیری بود که تنفر از او منجر به استعفایش شده بود. بنابراین تغییری خیره‌کننده و بسیار سریع برای حزب لیبرال رخ داد. اعضای این حزب در اقدامی نمایشی از یک نامزد به نام مارک کارنی حمایت کردند.

مارک کارنی سیاستمدار نیست. او در هیچ انتخاباتی شرکت نکرده اما سال‌هاست که چهره شناخته‌شده‌ای است. کارنی در بحران اقتصادی سال ۲۰۰۸ رئیس بانک مرکزی کانادا و در دوران برکزیست، رئیس بانک مرکزی انگلستان بود. او شخصیت کاریزماتیک ندارد و نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند زمانی که کمپین رهبری حزب لیبرال را راه‌اندازی کرد از هر سه کانادایی

یاسمن طاهریان

خبرنگار گروه بین‌الملل

جنگ تجاری با آمریکا، کانادایی‌ها را از گوشه و کنار کشور مقابل همسایه جنوبی خود متحد کرده است. تهدیدهای دونالد ترامپ برای وضع تعرفه‌ها و نوسانات تصمیم‌گیری‌های او برای اعمال آنها خیلی زودتر از انتظار تغییراتی را در سیاست، فرهنگ و جامعه کانادا ایجاد کرد. جنگ تجاری برای آینده روابط کانادا و آمریکا چه معنایی خواهد داشت و چگونه سیاست، فرهنگ و جایگاه کانادا در صحن جهانی را تغییر خواهد داد. چرا کسی مثل مارک کارنی، بانکدار سابق که همانند دونالد پیشینه دیپلماتیک ندارد با رای بالا به رهبری حزب لیبرال می‌رسد و در نتیجه جانشین جاستین ترودو، نخست‌وزیر مستعفی کانادا می‌شود. پیش از آنکه به بررسی شخصیت مارک کارنی بپردازیم بهتر است اول درک کنیم که چرا لیبرال‌ها پشت او متحد شدند و توانستند حزب خود را که تا یک هفته قبل شانسی برای پیروزی در انتخابات سراسری در اکتبر آینده نداشت، احیا کنند.

پیش از آنکه ترامپ دور دوم ریاست جمهوری خود را آغاز کند، دور از انتظار نبود که موجی از هیاهو در دیپلماسی جهانی رخ دهد، اما کسی به سناریوی «عصبانی کردن کانادایی‌ها» فکر نکرده بود. اولین نشانه تغییر در اوایل دسامبر و زمانی بود که جاستین ترودو به مارا لاگو، اقامتگاه ترامپ، به‌صرف شام سفر کرد تا با رئیس‌جمهور منتخب آمریکا دیدار کند. این دیدار برای ترودو موفقیت‌آمیز تلقی شد اما فاکس نیوز به نقل دو نفر که در این مراسم سر میز شام حضور داشتند خبر داد که ترامپ از روابط آمریکا با کانادا شکایت می‌کرد. ترودو به ترامپ هشدار داد که وضع تعرفه اقتصاد کانادا را نابود می‌کند و ترامپ پاسخ داد که کانادا هم می‌تواند به‌عنوان ایالت پنجاه و یکم به آمریکا الحاق و ترودو فرماندار آن شود.

زمانی که ترامپ جنگ تعرفه‌های خود را راه انداخت شاید کمتر کسی آن را جدی می‌گرفت. به گزارش نیویورک تایمز برخی فکر می‌کردند که این یک جنگ شخصی با ترودو است، چون ترامپ از دور اول ریاست جمهوری خود از ترودو خوشش نمی‌آمد.

سپس ترامپ در نشست خبری که روز هفتم ژانویه برگزار شد، به سوال خبرنگار نیویورک تایمز مبنی بر اینکه آیا ترامپ می‌تواند تضمین کند که برای به‌دست گرفتن کنترل خود بر گرینلند، کانال پاناما و کانادا از زور نظامی یا فشار اقتصادی استفاده نخواهد کرد، پاسخ منفی داد و گفت که از فشار اقتصادی استفاده خواهد کرد.

کانادا و آمریکا بزرگترین شرکای تجاری یکدیگرند و آمریکا مقصد حدوداً ۸۰ درصد از صادرات کانادا از جمله نفت و گاز است؛ همچنین رابطه اقتصادی به موجودیت دو کشور برمی‌گردد.